

NIEPUBLICZNA PLACÓWKA DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI PRZY STOWARZYSZENIU
„DOROŚLI – DZIECIOM”
89 – 400 SEPÓLNO KRAJEŃSKIE
UL. BACZYŃSKIEGO 2
NR REJ. KURATORIUM OŚWIATY 5/2001

JOANNA WOJCIŃSKA
ELŻBIETA KULESIEWICZ

„Indywidualny plan rozwoju dla ucznia
ze specyficznymi trudnościami w nauce”

praca napisana pod kierunkiem
mgr Jolanty Smeji

Inowrocław 2004

SPIS TREŚCI

1. Wstęp
2. Podstawy prawne programu
3. Konstrukcja programu
4. Informacja o uczniu
 - a) diagnoza
 - b) opis choroby (Zespół Prader – Willi)
5. Model pomocy uczniowi ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi
6. Podsumowanie
7. Załączniki
8. Bibliografia

1. WSTEP

Jedną z nowych, cennych wartości XX wieku jest racjonalnie pojęta troska o człowieka niepełnosprawnego, jego status intelektualny i społeczny oraz drogi osiągnięcia tych celów. Artykuł 25 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka mówi, że „ (...) osoby niepełnosprawne bez względu na przyczyny i rodzaj swego inwalidztwa mają naturalne prawo do poszanowania ich ludzkiej godności, do wolności osobistej, do pełnego i równego udziału w życiu społecznym, do kształcenia, pracy i zaspokajania potrzeb społecznych (...).

Miejsce jakie człowiek niepełnosprawny może zająć w społeczeństwie zależy zarówno od jego możliwości i przystosowania się do istniejących w nim warunków, jak też od przyjęcia i zaakceptowania przez społeczeństwo osób niepełnosprawnych jako równoprawnych obywateli przy zapewnieniu im opieki i pomocy¹.

Podstawową formą działalności ludzkiej w tzw. „wieku szkolnym” jest nauka szkolna, widziana obecnie nie tylko jako proces zdobywania wiedzy, ale również jako proces, w którym kształtuje się osobowość każdej jednostki.

Powodzenie lub niepowodzenie tych procesów jest wynikiem kompleksowego działania wielu czynników i sytuacji życiowych uczniów, które wpływają na przebieg i rezultaty pracy szkolnej.

Niepełnosprawne dziecko – uczeń z powodu obniżonej sprawności psychofizycznej w szkole napotyka na szereg trudności, których nie potrafi samo przezwyciężyć, z reguły nie nadąża w pracy szkolnej, ma trudności w opanowaniu podstawowych technik szkolnych (...), ma problemy w nawiązywaniu kontaktów społecznych i przystosowaniu się do wymagań szkoły. Niepełnosprawnemu uczniowi potrzebna jest zatem pomoc specjalna².

Do tego typu pomocy został zakwalifikowany uczeń szkoły ponadgimnazjalnej, u którego występuje obniżona sprawność psychofizyczna ze względu na istniejący syndrom Prader-Willi. U ucznia stwierdzono także obniżoną sprawność intelektualną.

Ze względu na istniejącą jednostkę osobową i występujące trudności w procesie nauczania zasadne wydaje się skonstruowanie indywidualnego planu rozwoju, który uwzględniłby

¹ J. Wyczesny, A. Mikrut, Kształcenie zintegrowane dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Kraków 2002, s. 92

² tamże, s. 92-93

zajęcia korekcyjno – kompensacyjne z w/w uczniem. Nieprawidłowości rozwojowe utrudniają mu opanowanie określonych umiejętności. Zatem celem tych zajęć będzie usprawnianie na płaszczyźnie poznawczej i ruchowej oraz zwrócenie uwagi na sferę emocjonalno – motywacyjną i interakcji społecznych.

2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Rozporządzenie MEN z dn. 15 stycznia 2001 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych szkołach, przedszkolach i placówkach (Dz. U. 2001 r., Nr 13, poz. 110)
2. Zarządzenie nr. 29 MEN z dn. 4 października 1993 r. „w sprawie zasad organizowania opieki nad uczniami niepełnosprawnymi, ich kształcenia w ogólnodostępnych i integracyjnych, publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz organizacji kształcenia specjalnego”.
3. Zarządzenie nr. 15 MEN z dn. 25 maja 1993 r. „w sprawie udzielania uczniom pomocy psychologicznej i pedagogicznej”.

3. KONSTRUKCJA PROGRAMU

Indywidualny plan rozwoju dla ucznia ze specyficznymi trudnościami w nauce zawiera następujące elementy:

1. Informacja o uczniu
 - a) informacja n. t. Zespołu Prader – Willi (PWS)
 - b) wstępna diagnoza z wykorzystaniem orzeczenia poradni psychologiczno – pedagogicznej
2. Rewalidacja indywidualna
 - a) cele programu
 - b) informacje ogólne n. t. płaszczyzn rewalidacyjnych
 - c) propozycje zajęć i ćwiczeń
 - d) arkusz ewaluacyjny

4. INFORMACJE O UCZNIU

Uczeń z Zespołem Prader – Willi powodującym niebezpieczne napady głodu. Rozwój intelektualny przebiega na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim. Kontakt z chłopcem dobry. Wypowiedzi pełne, logiczne. Uczeń wymaga pomocy i ukierunkowania nauczyciela w pracy i nauce.

Zalecenia poradni psychologiczno – pedagogicznej

Realizacja materiału programowego. Ze względu na stan zdrowia i potencjalne możliwości ucznia należy dostosować treść nauczania zgodnie z par. 3 pkt. 5 Rozporządzenia MENiS z dnia 20. 01. 03 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego nauczania (Dz. U. Nr 23, poz. 193 z 2003 r.). Jeżeli istnieje możliwość indywidualne nauczanie powinno odbywać się w szkole ze względu na konieczność aktywności fizycznej i ograniczenie pobytu w domu.

Uzasadnienie

Ze względu na niekontrolowane napady głodu konieczność indywidualnej diety oraz indywidualne podejście do ucznia wskazane jest nauczanie indywidualne. Pozwolenie chłopcu na dalszą edukację umożliwi nawiązanie kontaktów społecznych, zwiększy jego samodzielność w codziennych sytuacjach życiowych. Nauka szkolna pozwoli odwrócić uwagę chłopca od jedzenia.

PRADER – WILLI SYNDROM (PWS)

Przypuszczenie co do odpowiedzialności za PWS substancji dziedzicznej istnieje już od dłuższego czasu. Poszukiwanie tych domniemanych przyczyn genetycznych stało się możliwe dopiero z rozwojem opisu chromosomów.

Chromosomy są nosicielami naszej substancji dziedzicznej, na nich znajdują się odziedziczone informacje o wszystkich funkcjach i predyspozycjach ludzkiego ciała.

Chromosom składa się z dwóch ramion białkowych z krótkiego i długiego (ramiona DNA).

Te ramiona łączą się w jednym miejscu. Chromosomy znajdują się w każdej ludzkiej komórce i przekazywane są dalej przy każdym podziale i rozmnażaniu się komórki.

Każda komórka zawiera 46 chromosomów, a 2 z nich określają płędo dziecka, przy czym jeden pochodzi od matki, a drugi od ojca.

Badanie chromosomów wykazało, że u wielu dzieci z PWS (60-70%) na jednym z ramion chromosomu 15 występuje zmiana struktury (Deletion = utrata części chromosomu, „luka”). U rodziców tych dzieci nie znaleziono jednak tej zmiany tzn. że ten defekt u dziecka z PWS występuje na nowo, a mianowicie na chromosomie 15 odziedziczonym od ojca. Jeśli zmiana występuje na chromosomie 15 odziedziczonym od matki, wynikiem jest całkowicie inny obraz choroby, tak zwany „Syndrom Angelmana”, który nie ma nic wspólnego z PWS. Ta zmiana na długim ramieniu chromosomu 15 wyjaśnia dopiero 60-70% przypadków PWS, dlatego prawdopodobnie istnieje druga możliwa przyczyna powstania PWS.

Dalsze badania potwierdziły w/w hipotezę. Wiele dzieci z PWS, które nie wykazywały żadnej zmiany chromosomu 15 odziedziczyło swoje obydwa chromosomy 15 od matki, a nie jak to bywa jeden od matki, a drugi od ojca. Ten fenomen chromosomów od jednego rodzica nazywa się „dysomią uniparentalną”. Może ona powstać przy podziale komórki w wypadku, gdy oba chromosomy jednego rodzica nie rozdzieliły się, lub gdy podczas ponownego podziału powstanie podział nieprawidłowy. W przypadku PWS są to obydwa chromosomy 15 matki, które zostały przekazane dziecku – ich struktura jest prawidłowa, błąd leży jednak w nieprawidłowym podziale.

Obydwa stwierdzone genetycznie defekty nie wyjaśniają jednak wszystkich przypadków PWS, niektóre są do dziś niesklasyfikowane.

NAJWAŻNIEJSZE SYMPTOMY I WSKAZÓWKI

Jednym z największych problemów dla dzieci z PWS i ich rodziców jest jedzenie i co się z tym wiąże, duża nadwaga. Uczucie sytości u tych dzieci jest mało zdecydowane i dlatego mogłoby być bez końca jeść, jeżeli się ich nie powstrzyma. Dzieci te zdecydowanie mniej się poruszają – jest to następna możliwa przyczyna nadwagi. Dzieci z PWS przy zdecydowanie większej ilości tkanki tłuszczowej mają wyraźnie mniej mięśni.

Niejasne jest jeszcze co jest tu przyczyną, a co skutkiem – gdy mają mniej mięśni

INTELIGENCJA I ZDOLNOŚCI UCZENIA SIĘ

Rozwój inteligencji i zdolności uczenia się u dzieci z PWS są zróżnicowane, najczęściej jednak występuje ograniczenie zdolności uczenia się. Często te dzieci są uzdolnione selektywnie, to znaczy mają mocne i słabe strony w różnych dziedzinach nauki. Ważne jest aby niedobory i zdolności dziecka wspierać tam, gdzie ma trudności – pochwałami tam, gdzie potrafi być jeszcze. Wyjaśnienie mocnych i słabych stron jest szczególnie ważne w okresie nauki szkolnej, aby stawiane wymagania nie były zbyt wygórowane. Najważniejsze byłoby zindywidualizowanie procesu nauczania.

ROZWÓJ SPOŁECZNY A ZACHOWANIE

Dzieci z PWS często reagują bardzo porywczo, przekornie, z napadami złości. Ich nastrój zmienia się bardzo szybko. Nie wyjaśniono przyczyny dlaczego okres przekory jest bardziej wyrazisty niż u innych dzieci. Doświadczenia rodziców pokazują, że obok reakcji sprzeciwu uwarunkowanej wiekiem – przyczyna złości i rozpacz leży w silnym utrwaleniu planu działania u tych dzieci. Wszystko, co nie odpowiada rutynie, co nie jest w przebiegu dnia dokładnie ustalone, sprawia, że czują się niepewnie, reagują złością i przekorą. Dla dzieci z PWS ważny jest trening przygotowujący do zmienności sytuacji. Zmienność tę można trenować w codziennych, małych sytuacjach.

Gdy jednak dochodzi do wybuchu złości u dziecka, to argumentowanie i namawianie niewiele pomaga, a może przyczyni się nawet do wzmocnienia złości – w takim wypadku najbardziej sensowne jest wycofanie się.

Dzieci z PWS cierpią czasem z powodu swej odmienności, co również może doprowadzić do bezsilnych wybuchów złości. Tych doświadczeni rodzice, ani nauczyciele nie mogą dzieciom oszczędzić, mogą natomiast pomóc w budowaniu poczucia własnej wartości, poprzez opracowanie strategii obchodzenia się ze stresem.

ZDOLNOŚCI MOTORYCZNE

Rozwój motoryczny uwarunkowany jest słabością mięśni. Aby go wspomóc należy wykonywać ćwiczenia ruchowe, zwiększać motywację do wykonywania ruchu. W trenowaniu zdolności motorycznych bardzo istotne jest i jednocześnie bardzo trudne znalezienie właściwej miary.

RYTM SNU

Niektóre dzieci z PWS mają „własny” rytm snu. Czasami w ciągu dnia zapadają w drzemkę. W ciągu dnia rodzice i nauczyciele powinni budzić dziecko z drzemki, aby odnalazł rytm snu i czuwania. Zapobiega to budzeniu się w nocy i wykorzystywaniu tego czasu na poszukiwanie jedzenia.

DRAPANIE

Dzieci z PWS mają skłonności do intensywnego drapania ran i miejsc na ciele. Jest to przyczyną wolniejszego ich gojenia się, a także może doprowadzić do infekcji. Podczas zajęć należy zwrócić na to uwagę.

LECZENIE

Nie ma cudownych leków, które rozwiązywałby problem PWS, nie istnieje również środek na zahamowanie apetytu.

Obecnie najważniejszymi środkami przeciw nadwadze u osób z PWS są

- dieta
- ruch
- leczenie hormonem wzrostu
- wiązanie cholesterolu

5. MODEL POMOCY UCZNIOWI ZE SPECYFICZNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

CELE PROGRAMU:

Nadrzednym celem oddziaływań nauczyciela jest wszechstronny rozwój osobowości wychowanka. W szczególności nauczyciel powinien wspomagać ucznia w zakresie:

- umiejętności skutecznego zdobywania wiedzy
- umiejętności nawiązywania i utrzymywania poprawnych kontaktów z ludźmi
- poczucia przynależności do społeczności szkolnej, środowiska lokalnego, regionu, kraju
- umiejętności działania w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych
- rozbudzania potrzeby kontaktu z przyrodą

Wszechstronny rozwój osobowości ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi jest możliwy jedynie w toku oddziaływań rewalidacyjnych.

W związku z tym naczelnym celem kształcenia to wspomaganie ucznia w osiągnięciu możliwości dla niego najwyższego stopnia rozwoju osobowości korzystnego dla niego i dla środowiska społecznego, w który żyje.

CELE SZCZEGÓLNE:

- wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia w sferze fizycznej oraz intelektualnej, psychicznej i emocjonalnej
- kształtowanie pozytywnej motywacji do podejmowania zadań stwarzania możliwości osiągnięcia sukcesu
- zdobywanie umiejętności uczestnictwa w życiu klasy, szkoły, grupy
- wdrażanie do dbałości o zdrowie własne i innych
- rozwijanie zainteresowań związanych z hodowlą zwierząt

Podstawą pracy z uczniem jest REWALIDACJA: działają terapeutyczno – wychowawcza, obejmująca wielostronne symulacje, opiekę, nauczanie i wychowanie osób o zaburzonej percepcji rzeczywistości.

PRASZCZYZNY REWALIDACJI

1. POZNAWCZA

a) zaburzenia percepcji wzrokowej

- analizy wzrokowej
- syntezy wzrokowej
- pamięci wzrokowej
- koordynacji wzrokowo – słuchowo – ruchowej

b) zaburzenia percepcji słuchowej

- analizy słuchowej
- syntezy słuchowej
- pamięci słuchowej
- koordynacji wzrokowo – słuchowo – ruchowej

c) zaburzenia mowy

- artykulacyjne (logopedyczne)
- głosowe (wrodzone zniekształcenia aparatu mowy)
- brak umiejętności mówienia

d) zaburzenia myślenia

- przewidywania
- rozumienia pojęć
- wnioskowania
- planowania
- analizy myślowej

- syntezy myślowej
- porównywania
- różnicowania
- uogólniania

2. RUCHOWA

- a) zaburzenia sprawności ruchowej (dużej motoryki)
- b) zaburzenia sprawności motorycznej (małej motoryki)
 - rozmachowe
 - manualne
 - graficzne
- c) zaburzenia koordynacji wzrokowo – słuchowo – ruchowej
- e) zaburzenia orientacji przestrzennej

3. EMOCJONALNO – MOTYWACYJNA

- a) stany podwyższonego nastroju (euforia, śmiechy, zaczepianie)
- b) stany obniżonego nastroju (depresja, apatia, melancholia, smutek)
- c) nieumotywowane wahania nastroju (szybkie przechodzenie z jednego w drugi)
- d) zahamowanie psychoruchowe (nadmierna ruchliwość, drażliwość, zaczepianie innych)
- e) pobudzenie ruchowe
- f) nieadekwatne do bodźca reakcje obronne (autoagresja, otepienie uczuciowe)

4. INTERAKCJI SPOŁECZNYCH

- a) Funkcjonowanie ucznia w :

- rodzinie
- środowisku
- szkole
- miejscach publicznych
- instytucjach kulturalnych itp.

- b) Uczeń jako:

- członek społeczeństwa
- odbiorca i twórca kultury

- konsument itp.

I. □WICZENIA DOTYCZ□CE ZABURZE□ WYSTĘPUJ□CYCH W SFERZE POZNAWCZEJ

1. Zaburzenia percepcji wzrokowej

a) analiza, synteza, pamięć wzrokowa

- □wiczenia doskonal□ce analizę wzrokową (np. wyszukiwanie różnic)
- poprawne przepisywanie tekstu
- uzupełnianie luk w wyrazach i zdaniach
- rozpoznawanie konturów kontynentów
- dobieranie elementów do całości
- odczytywanie rysunków schematycznych

b) koordynacja wzrokowo – ruchowa

- podkreślanie tematów lekcji
- dokonywanie wzorów
- □wiczenia w rysowaniu podanych wzorów bez odrywania długopisu od kartki
- □wiczenia z piłką i innymi przyrządami do □wiczeń fizycznych
- adekwatne zastosowanie barw, perspektyw w pracach plastycznych

2. Zaburzenia percepcji słuchowej

a) analiza, synteza, pamięć

- nauka krótkich tekstów
- pamięć słuchowa – powtarzanie rytmów
- pamięć słuchowa – wzbogacanie słownictwa biernego i czynnego
- □wiczenia poprawnej artykulacji wyrazów
- pamięć słuchowa: pisanie ze słuchu
- opozycje fonetyczne (typu: sok – szok)
- □wiczenia dźwiękonaładowcze i ortofoniczne

b) koordynacja słuchowo – ruchowa

- pisanie ze słuchu i z pamięci
- pisanie na tablicy (instrukcje słowne)
- kreślenie form kolistych, falistych

3. Zaburzenia mowy

a) nadawanie i odbiór komunikatów werbalnych i pozawerbalnych

- umiejętność przekazywania informacji drogą werbalną i niewerbalną
- umiejętność uważnego słuchania

b) czytanie

- doskonalenie umiejętności pracy z tekstem
- kształtowanie nawyku obcowania z książką/ prasą
- ćwiczenia artykulacyjne

4. Zaburzenia myślenia

a) procesy myślowe: wnioskowanie, analiza i synteza myślowa, różnicowanie, porównywanie, uogólnianie

- określanie związków przyczynowo – skutkowych
- formowanie wniosków i uogólnień
- umiejętność zastosowania podstawowych wzorów i prawideł matematycznych, fizycznych
- znajomość podstawowych pojęć, faktów, wydarzeń
- rozwiązywanie rebusów, krzyżówek
- rozwijanie myślenia dywergencyjnego (ćwiczenia na skojarzenia)

b) pamięć krótka i długa

- nauka krótkich utworów na pamięć
- utrwalanie znajomości tabliczki mnożenia
- powracanie do wcześniej wprowadzonych pojęć, zasad, treści celem ich przypomnienia i utrwalenia
- pisanie z pamięci

II. WYKORZYSTANIE ĆWICZEŃ Z KINEZJOLOGII EDUKACYJNEJ

Kinezylogia edukacyjna wywodzi się z kinezylogii stosowanej, która zajmuje się pojęciem stresu, metodami walki z nim, a także opiera się na badaniach motoryki, ruchu, czucia i ich wpływu na fizjologię człowieka oraz na powiązaniu ich innymi funkcjami organizmu³.

Kinezylogia edukacyjna to nauka o ruchu i możliwościach stymulacji różnych funkcji psychicznych przy wykorzystaniu naturalnych ruchów całego ciała.

Jej celem jest: wspomaganie rozwoju dziecka lub osoby dorosłej, korygowanie dysfunkcji rozwojowych, wspomaganie procesów uczenia się, a także poszukiwanie wiedzy o sobie samym i przeszkodach uniemożliwiających rozwój i dążenie do wybranych celów⁴.

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA ĆWICZEŃ

Ćwiczenia podzielone są na 3 grupy:

1. Ćwiczenia na przekraczanie linii środka utworzonej przez prawą i lewą część ciała i mózgu. Ćwiczenia z tej grupy mają za zadanie stymulować i tworzyć nowe połączenia pomiędzy prawą i lewą półkulą mózgową i znajdującymi się tam ośrodkami oraz wzmacniać ciało. Udrożnienie dróg nerwowych na tym poziomie lub utworzenie nowych połączeń synaptycznych objawia się w udoskonaleniu i przyswojeniu materiału na poziomie analitycznym i syntetycznym, lepszej komunikacji z otoczeniem, poprzez lepszą werbalizację swoich myśli, polepszenie czytania, pisanie i lepszej koordynacji całego ciała⁵.
2. Ćwiczenia rozciążające i wydużające mięśnie, które mają za zadanie zminimalizować wpływ stresu, a tym samym poprawić koncentrację i myślenie abstrakcyjne. Ćwiczenia tej z grupy rozciążają mięśnie ciała, a zwłaszcza mięśnie szyi i dolnej części kręgosłupa. W ten sposób wysyłają sygnały do mózgu o tym, że człowiek znajduje się w

³ J. Wyczesany, A. Miktut, Kształcenie zintegrowane dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Kraków 2002, s. 104

⁴ tamże, s. 104

⁵ tamże, s. 107

bezpiecznym, spokojnym stanie i jest gotowy do pracy poznawczej⁶. Ćwiczenia te pomagają więc w uczeniu się, lepszym zapamiętywaniu, skoncentrowaniu, myśleniu abstrakcyjnym⁷.

- ❖ Ćwiczenia stabilizujące, wpływające na uzyskanie wewnętrznego spokoju i wyciszenia. Stymulujące układ limbiczny, który kieruje naszymi emocjami⁸.
- 3. Ćwiczenia energetyzujące ciało, czyli zapewniające odpowiedni przepływ impulsów nerwowych przesyłanych między komórkami nerwowymi⁹.
Inne ćwiczenia z tej grupy regulują odpowiedni rozkład energii w ciele, a tym samym wyciszenie lub zwiększenie motywacji do osiągnięcia celu¹⁰.

MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA ĆWICZEŃ W PRAKTYCE NAUCZYCIELA

1. Ćwiczenia indywidualne
 - a) wspomagające rozwój psychomotoryczny dziecka
 - b) stymulujące rozwój opóźnionych funkcji psychicznych
2. Ćwiczenia w klasie podczas nauczania indywidualnego
 - a) uzupełniają lekcje, wplatane w treści programowe
 - b) koncentrują i wyciszają, które rozpoczynają lekcje
 - c) różdlekcyjne
 - d) wzmacniają miejsce biorące udział w pisaniu
 - e) wchodzi w skład lekcji wychowania fizycznego
 - f) kończą lekcje mające na celu wyciszenie i uspokojenie

ĆWICZENIA Z ZAKRESU „GIMNASTYKI MÓZGU” DO WYKORZYSTANIA NA ZAJĘCIACH

1. Wymiar Lateralności – ćwiczenia na przekraczanie środkowej linii ciała

⁶ tamże, s. 108

⁷ tamże, s. 108

⁸ tamże, s. 108

⁹ tamże, s. 108

- ✓ ruchy naprzemienne
- ✓ leniwe ósemki
- ✓ rysowanie oburącz
- ✓ alfabetyczne ósemki
- ✓ ruchy naprzemienne na leńco
- ✓ sń
- ✓ kręenie szyj
- ✓ oddychanie brzuszkiem
- ✓ kołyska
- ✓ energetyzator

2. Wymiar Zeńrodkowania – Ęwiczenia energetyzujńce

- ✓ woda: niezbedna do prawidńowego funkcjonowania ukńadu limbicznego
- ✓ punkty na myńlenie
- ✓ punkty Ziemi
- ✓ punkty równowagi
- ✓ punkty przestrzeni
- ✓ energetyczne ziewanie
- ✓ kapturek myńliciela
- ✓ pozycja Denisona (Ęwiczenie skńada sie z 2 czeńci)
- ✓ punkty pozytywne

3. Wymiar Skupienia – Ęwiczenia wydńajńce

- ✓ sowa
- ✓ aktywna reka
- ✓ zginanie stopy
- ✓ pompowanie pietń
- ✓ luńne skńony
- ✓ wypady

¹⁰ tamńe, s. 109

ARKUSZ EWALUACYJNY

Ewaluacja indywidualnego planu rozwoju dla ucznia ze specyficznymi problemami edukacyjnymi ma za zadanie pokazanie w jakim stopniu jest on pomocny w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju w/w ucznia.

1. Czy została opracowana indywidualizacja programu nauczania dla ucznia mająca na uwadze dostosowanie treści nauczania do jego możliwości:
 - a) tak
 - b) nie
2. Podstawowe wiadomości dostosowane do indywidualnych możliwości uczonego:
 - a) opanował
 - b) opanował częściowo
 - c) nie opanował
3. Obowiązki i zadania uczonego podejmuje:
 - a) chętnie
 - b) niezbyt chętnie
 - c) niechętnie
 - d) nie podejmuje
4. Obowiązki i zadania uczonego wykonuje:
 - a) dokładnie
 - b) niedokładnie
 - c) samodzielnie
 - d) oczekuje pomocy nauczyciela
5. Ćwiczenia uczonego wykonuje:
 - a) chętnie
 - b) niechętnie
 - c) nie wykonuje
6. Przyswajane wiadomości uczonego:
 - a) potrafi zastosować w praktyce
 - b) nie potrafi zastosować w praktyce
7. W jakim stopniu nauczyciel wpływa na kształtowanie zainteresowań ucznia

.....
.....
8. Zachowanie ucznia w klasie (grupie)

- a) współpracuje z grupą
- b) nie współpracuje z grupą
- c) łatwo nawiązuje kontakt z rówieśnikami
- d) trudno nawiązuje kontakt z rówieśnikami

9. Inne spostrzeżenia

.....
.....

6. PODSUMOWANIE

1. Każdy nauczyciel pracujący z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych powinien opracować indywidualizację programu nauczania, dostosować treści programowe do indywidualnych możliwości ucznia.
2. W indywidualnym podejściu do ucznia należy skoncentrować się nie tylko na treściach, ale na kształtowaniu pewnych umiejętności i usprawnianiu zaburzonych funkcji z uwzględnieniem płaszczyzny:
 - poznawczej
 - ruchowej
 - emocjonalno – motywacyjnej
 - interakcji społecznych
3. Podstawą pracy z uczniem jest rewalidacja. Każda lekcja oprócz celów operacyjnych powinna posiadać cel rewalidacyjny – nie jest on zapisywany operacyjnie, lecz mając na uwadze w/w sfery zaburzeń, nauczyciel dokonuje wpisu co doskonali poprzez jakie ćwiczenie.
np. usprawnianie małej motoryki poprzez wycinanie mapki
4. W celu terapeutycznym podczas zajęć indywidualnych wykorzystane zostaną odpowiednio dobrane ćwiczenia z kinezylogii edukacyjnej.
Ćwiczenia te będą wykonywane pod kierunkiem osoby przygotowanej do prowadzenia tego typu zajęć przy współpracy z nauczycielem

7. ZAŁĄCZNIKI

1. Opinia Nr 2422/02/03/1
2. Orzeczenie Nr 193/02/03/30 o potrzebie indywidualnego nauczania
3. Skierowanie ucznia do nauczania indywidualnego
4. Opinia Nr 2422/02/03/2
5. Orzeczenie uchylające Nr 193/02/03/

9. LITERATURA

1. Polskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zespołem PRADERA – WILLEGO, biuletyn informacyjny stowarzyszenia Nr 5
2. J. Wyczęsany, A. Mikrut, Kształcenie zintegrowane dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Kraków 2002
3. B. Kaja, Zarys terapii dziecka, Bydgoszcz 1995
4. M. Wlazłó, Kształcenie literacko – kulturowe w szkole specjalnej, Szczecin 2003

